

7302

1m

1

دع
الکتاب

www.Ketab.ir

روش‌های مقابله قرآن با فرهنگ جاهلی

ابوطالب حاجی پور

سرشناسه : حاجی پور، ابوطالب، ۱۳۴۲ -
 عنوان و نام پدیدآور : روش های مقابله قرآن با فرهنگ جاهلی / ابوطالب حاجی پور.
 مشخصات نشر : قم: سنابل، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۳۷۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۵-۴۰-۹ ریال ۲۰۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : قیفا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۶۴-۳۷۴.
 موضوع : جاهلیت
 موضوع : jaheliyat
 موضوع : جاهلیت در قرآن
 موضوع : jaheliyat in the Qur'an
 موضوع : جهل
 موضوع : Ignorance (Theory of knowledge)
 موضوع : جهل -- جنبه های قرآنی
 موضوع : Ignorance (Theory of knowledge) -- Qur'anic teaching
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ج ۲/۷/۲۲۲۷ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۱۸۳۴۹

روش های مقابله قرآن با فرهنگ جاهلی

نویسنده: ابوطالب حاجی پور

انتشارات سنابل

تعداد صفحه و قطع: ۳۷۴ صفحه / وزیری

نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت ۲۰۰/۰۰۰ ریال

چاپخانه: زلال کوثر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۵-۴۰-۹

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۳

دفتر مرکزی: ۳۷۸۴۲۵۴۳

فروشگاه: ۳۷۸۴۲۵۴۴

مرکز نشر سنابل

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۱۹
بخش اول: مفهوم‌شناسی	۲۳
۱. روش در لغت و اصطلاح	۲۵
۲. فرهنگ در لغت و اصطلاح	۲۵
فرهنگ در زبان فارسی	۲۶
فرهنگ در اصطلاح	۲۶
معادل فرهنگ در لغت عرب	۲۶
۳. جاهلیت	۲۷
جاهلیت در لغت	۲۷
جاهلیت در قرآن	۲۹
۱. ظَنّ جاهلیت	۲۹
۲. حکم جاهلیت	۳۰
۳. حمیت جاهلیت	۳۱
۴. جاهلیت اولی	۳۳
جاهلیت در اصطلاح	۳۴
اقسام جاهلیت	۳۵

- تعریف جاهلیت جدید ۳۵
- استعمال‌های جاهلیت در آیات قرآن ۳۵
۱. جاهلیت اولی ۳۵
۲. حکم جاهلیت ۳۶
۱. رجوع به کفر ۳۷
۲. گفتار جاهلانه ۳۸
۳. لبه پرتگاه ۳۹
۴. غل و زنجیر ۴۰
- جاهلیت در روایات ۴۲
۱. روایات امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام ۴۲
۲. روایات مفسران شیعه و سنی ۴۵
- خلاصه ۴۸
- بخش دوم: فرهنگ جاهلی شبه جزیره عربستان** ۵۱
- مؤلفه‌های فرهنگ جاهلی ۵۳
- فصل یکم: اعتقادی ۵۳
- نوشتاریکم: کفرگرایی ۵۳
- انواع کفر در قرآن ۵۴
۱. انکار وجود خدا ۵۴
۲. انکار وحدانیت خدا ۵۶
۳. انکار نبوت ۵۷
۴. انکار معاد ۵۸
۵. انکار قوانین الهی ۶۰
- یک. تحریم زراعت و حیوانات اهلی ۶۰
- دو. تحریم حیوانات حلال ۶۱
- سه. تبعیض در قوانین الهی ۶۲
- چهار. عدم تحریم حرام‌های الهی ۶۴

خلاصه	۶۵
نوشتار دوم: شرک گرایی	۶۶
اول: مصادیق شرک گرایی	۶۷
۱. بت پرستی	۶۷
الف) منشأ پیدایش بت پرستی	۶۷
ب) اعتقادات بت پرستان	۶۹
۲. جن پرستی	۷۲
آیه ۱. شریک خدا قرار دادن جنّ	۷۲
آیه ۲. عبادت جنّ	۷۳
۳. فرشته پرستی	۷۵
آیه ۱. عبادت فرشتگان	۷۵
آیه ۲. شریک دانستن فرشتگان	۷۶
فرشته پرستی در کتاب های تاریخ عرب	۷۷
۴. اجرام آسمانی پرستی	۷۷
آیه ۱. ربّ دانستن ستارگان	۷۸
آیه ۲. سجده بر خورشید	۷۹
آیه ۳. نهی از سجده بر اجرام آسمانی	۸۰
الف) پرستش اجرام آسمانی در کتاب های تاریخ عرب	۸۰
ب) اعتقادات ستاره پرستان	۸۱
یک: مقربّ بودن	۸۱
دو: مدّبر بودن	۸۲
۵. شرک گرایی مسیحیان	۸۳
الف) تثلیث یا سه گانه پرستی	۸۳
ب) یکی از سه خدا بودن خداوند	۸۴
ج) پسر خدا بودن حضرت عیسی علیه السلام	۸۵
د) الهیّت حضرت عیسی علیه السلام	۸۶

۸۷	دوم: زمینه‌های شرک‌گرایی
۸۷	۱. تقلید کورکورانه از نیاکان
۸۸	آیه ۱. کافی دانستن آیین نیاکان
۸۸	آیه ۲. پیروی از آیین نیاکان
۸۹	۲. جهل و ناآگاهی
۸۹	آیه ۱. بدون دلیل بودن پرستش غیر خدا
۹۰	آیه ۲. نادانی علت شرک‌گرایی
۹۱	۳. پیروی از شیطان
۹۱	آیه ۱. تزیین اعمال توسط شیطان
۹۲	آیه ۲. بازداشتن شیطان از راه خدا
۹۲	خلاصه
۹۴	فصل دوم: اخلاقی
۹۴	۱. تفاخر
۹۶	۲. حمیت و تعصب
۹۶	آیه ۱. تعصب
۹۷	آیه ۲. نژاد پرستی
۹۹	۳. عداوت
۹۹	آیه ۱. کینه توزی قبل از اسلام
۱۰۰	آیه ۲. برگشت به کفر نتیجه پیروی از اهل کتاب
۱۰۲	خلاصه
۱۰۳	فصل سوم: رفتاری
۱۰۳	۱. ستمگری به زنان
۱۰۴	مؤلفه‌های فرهنگ جاهلی درباره زنان
۱۰۴	الف) تحریم حلال‌ها بر زنان
۱۰۵	ب) ازدواج‌های ظالمانه
۱۰۷	ج) ظهار

آیه ۱. بیان حکم ظهار.....	۱۰۷
آیه ۲. نفی حکم ظهار.....	۱۰۹
د) اجبار به زنا.....	۱۱۰
۲. جلوه گیری زنان.....	۱۱۲
۳. ستمگری به فرزندان.....	۱۱۳
مؤلفه های فرهنگ جاهلی درباره فرزندان.....	۱۱۳
الف) کشتن فرزندان.....	۱۱۳
آیه ۱. نادانی علت کشتن فرزندان.....	۱۱۴
آیه ۲. قربانی کردن برای بت ها علت کشتن فرزندان.....	۱۱۴
آیه ۳. ترس از فقر علت کشتن فرزندان.....	۱۱۵
آیه ۴. بی احترامی به انسان.....	۱۱۵
ب) ننگ و عار شمردن دختران.....	۱۱۶
ج) زنده به گور کردن دختران.....	۱۱۸
زنده به گور کردن دختران در کتب تاریخ.....	۱۱۹
۴. خوردن مردار، خوک، خون.....	۱۲۰
۵. غارت گیری.....	۱۲۱
۶. خون ریزی.....	۱۲۴
خلاصه.....	۱۲۶
بخش سوم: روش های مقابله.....	۱۲۷
آیات قرآن.....	۱۲۹
آیه ۱. قرآن بیان گر همه چیز.....	۱۳۰
آیه ۲. کوتاهی نکردن قرآن.....	۱۳۰
روایات.....	۱۳۱
روایت ۱. قرآن بیان گر علم گذشته و آینده.....	۱۳۱
روایت ۲. قرآن بیان گر همه چیز.....	۱۳۲

فصل یکم: روش‌های علمی مشترک ۱۳۳

۱. استدلال طلبی ۱۳۴

الف) مقابله با شرک‌گرایی ۱۳۴

ب) مقابله با مادی‌گرایی ۱۳۸

ج) مقابله با تغییر و تحریم احکام الهی ۱۳۸

۲. ترغیب به اندیشیدن ۱۴۰

الف) مقابله با بت‌پرستی ۱۴۲

ب) مقابله با منکران نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله ۱۴۳

ج) مقابله با منکران معاد ۱۴۵

آیه ۱. تفکر در آفرینش جسم انسان ۱۴۶

آیه ۲. تفکر در آفرینش روح انسان ۱۴۷

آیه ۳. تفکر در مراحل آفرینش انسان ۱۴۸

د) مقابله با مادی‌گرایی ۱۴۹

یک: اندیشیدن در آفرینش آسمان‌ها و زمین ۱۴۹

دو: اندیشیدن در آفرینش انسان ۱۵۰

سه: اندیشیدن درباره مرگ ۱۵۱

چهار: اندیشیدن در رویش زراعت ۱۵۲

ه) مقابله با تقلید کورکورانه ۱۵۳

و) مقابله با جهل ۱۵۴

ز) مقابله با پیروی از شیطان ۱۵۵

۳. تشبیه ۱۵۵

الف) مقابله با کافران ۱۵۶

ب) مقابله با شرک‌گرایی ۱۵۶

ج) مقابله با منکران معاد ۱۵۸

د) مقابله با الوهیت مسیح علیه السلام ۱۶۰

ه) مقابله با عقیده پسر خدا بودن عیسی علیه السلام ۱۶۲

۱۶۲.....	(و) مقابله با جهل
۱۶۳.....	۴. بیان دلیل عقلی
۱۶۵.....	الف) مقابله با بت پرستی
۱۶۶.....	۱. برهان تمانع یا محال بودن تعدّد معبود
۱۶۸.....	۲. بیان نهایت ضعف معبودها
۱۷۰.....	۳. مخلوق بودن و خالق نبودن بت ها
۱۷۲.....	ب) مقابله با الوهیت مسیح علیه السلام:
۱۷۳.....	ج) مقابله با فرشته پرستی
۱۷۳.....	۱. استدلال بر عدم نزاع در مالکیت و حاکمیت عالم
۱۷۵.....	۲. استدلال بر عدم وجود اختلاف در تدبیر عالم
۱۷۶.....	د) مقابله با پرستش اجرام آسمانی
۱۸۱.....	ه) مقابله با منکران نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله
۱۸۱.....	۱. اعجاز تاریخی قرآن
۱۸۳.....	۲. اعجاز قرآن از نظر فصاحت و بلاغت
۱۸۵.....	۳. اُمتی بودن پیامبر صلی الله علیه وآله
۱۸۷.....	(و) مقابله با منکران معاد
۱۸۸.....	آیه ۱: هدف دار بودن آفرینش یا برهان حکمت
۱۸۹.....	آیه ۲: حق بودن آفرینش
۱۹۰.....	۵. بیان دلیل نقلی
۱۹۰.....	الف) مقابله با منکران نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله
۱۹۰.....	آیه ۱: بشارت حضرت عیسی علیه السلام به آمدن پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله
۱۹۱.....	آیه ۲: مکتوب بودن صفات پیامبر صلی الله علیه وآله در تورات و انجیل اصلی
۱۹۲.....	آیه ۳: بیان صفات پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله و یارانش در تورات و انجیل اصلی
۱۹۳.....	ب) مقابله با منکران معاد
۱۹۳.....	آیه ۱: داستان زنده شدن غُزیر
۱۹۵.....	آیه ۲: ماجرای حضرت ابراهیم علیه السلام و مسئله معاد

- آیه ۳: ماجرای فرار گروهی از بنی اسرائیل از مرگ ۱۹۷
- ج) مقابله با عقیده خدا بودن مسیح علیه السلام ۱۹۸
- آیه ۱: گفتار حضرت مسیح علیه السلام در مربوط خدا بودن ۱۹۸
- آیه ۲: اعتراف مسیح علیه السلام به پروردگاری خداوند ۱۹۹
۶. آگاهی بخشی ۲۰۱
- الف) مقابله با شرک گرایی ۲۰۲
- ب) مقابله با بت پرستی ۲۰۲
۱. ناصر نبودن بت‌ها ۲۰۳
۲. عاجز بودن بت‌ها از شفاعت ۲۰۴
۳. مقرب نبودن بت‌ها ۲۰۶
۴. عزت بخش نبودن بت‌ها ۲۰۷
- ج) مقابله با فرشته پرستی ۲۰۹
۱. نفی شافع بودن فرشتگان ۲۰۹
۲. نفی مقرب بودن فرشتگان ۲۱۰
۳. رسول بودن فرشتگان ۲۱۰
- د) مقابله با جن پرستی ۲۱۱
۱. مخلوق بودن جن ۲۱۲
۲. گمراه کننده بودن جن ۲۱۲
۳. نفی خویشاوندی پریان با خدا ۲۱۳
- ه) مقابله با تثلیث (سه گانه پرستی) ۲۱۵
- و) مقابله با تغییر دهندگان قوانین الهی ۲۱۹
۱. نکوهش تقلید از نیاکان ۲۲۰
۲. ردّ عقیده جبر ۲۲۱
۳. ابطال پندارها و خیالات ۲۲۲
- ز) مقابله با جهل ۲۲۲
۱. تعلیم یکی از اهداف پیامبران ۲۲۳

۲۲۳	۲. دانش علت برتری انسان
۲۲۴	۳. جایگاه برتر دانشمندان
۲۲۵	۴. دانش افزایی انبیا
۲۲۶	ح) مقابله با پیروی از شیطان
۲۲۸	ط) مقابله با فرهنگ ستمگری به زنان
۲۲۸	اول: بیان جایگاه زن در قرآن
۲۲۸	۱. بیان حقیقت وجودی زن
۲۲۹	۲. تبیین برابری در کسب مقامات معنوی
۲۳۱	۳. برابری در برخورداری
۲۳۳	۴. برابری در اصل وجود
۲۳۴	۵. برابری در کفرو پذیرش توبه
۲۳۵	دوم: بیان فلسفه ازدواج در قرآن
۲۳۸	ی) مقابله با فرهنگ ستمگری به فرزندان
۲۳۸	اول: ایجاد تساوی میان پسر و دختر
۲۳۹	۱. ایجاد تساوی در انسانیت
۲۳۹	۲. ایجاد تساوی در کسب ملاک برتری
۲۴۱	۳. ایجاد تساوی در ارزش گذاری
۲۴۱	۴. ایجاد تساوی در برخورداری
۲۴۲	دوم: بیان علل فرزند و دختر کشی
۲۴۲	سوم: بیان راهکار عملی پیشگیری از فرزند کشی
۲۴۲	۱. ضمانت رزق و روزی فرزندان
۲۴۳	۲. محترم شمردن جان انسان
۲۴۴	۷. روش بشارت
۲۴۴	الف) مقابله با کفرگرایی
۲۴۵	ب) مقابله با شرک گرایی
۲۴۶	ج) مقابله با منکران معاد

- ۲۴۸ (د) مقابله با عقیده مسیحیان
- ۲۴۸ (ه) مقابله با جهل
- ۲۴۹ ۸. روش هشدار
- ۲۵۰ (الف) مقابله با کفرگرایی
- ۲۵۱ (ب) مقابله با منکران نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله
- ۲۵۲ (ج) مقابله با تغییر احکام الهی
- ۲۵۴ (د) مقابله با شرک گرایی
- ۲۵۵ (ه) مقابله با بت پرستی
- ۲۵۶ (و) مقابله با فرشته پرستی
- ۲۵۶ (ز) مقابله با مسیحیان
- ۲۵۷ (ح) مقابله با تقلید از نیاکان
- ۲۵۹ (ط) مقابله با پیروی از شیطان
- ۲۶۰ (ی) مقابله با فرهنگ ستمگری به زنان
- ۲۶۲ خلاصه
- ۲۶۳ فصل دوم: روش‌های عملی مشترک
- ۲۶۴ ۱. روش جایگزینی ونفی واثبات
- ۲۶۴ (الف) مقابله با مادیگرایی
- ۲۶۵ (ب) مقابله با شرک گرایی
- ۲۶۶ (ج) مقابله با فرشته پرستی
- ۲۶۷ (د) مقابله با پرستش اجرام آسمانی
- ۲۶۸ (ه) مقابله با تثلیث (سه گانه پرستی)
- ۲۶۹ (و) مقابله با فرهنگ ستمگری به زنان
- ۲۶۹ یک: ازدواج دائم
- ۲۷۰ دو: ازدواج با زنان برده
- ۲۷۲ سه: ازدواج موقت
- ۲۷۵ (ز) مقابله با جلوه‌گری و بدحجابی

- آیه ۱: آیه منع آشکار کردن زینت زنان ۲۷۵
- آیه ۲: آیه وجوب پوشش ۲۷۶
۲. روش صلح و پناه دادن ۲۷۷
- الف) مقابله با کفر گرای ۲۷۸
- ب) مقابله با شرک گرای ۲۸۰
۳. روش پاسخ، بدی به نیکی ۲۸۱
- مقابله با کفر و شرک گرای ۲۸۱
۴. روش ارائه الگو ۲۸۴
- الف) مقابله با کفر و شرک گرای ۲۸۴
۱. ابراهیم علیه السلام و پیروانش الگوی یکتاپرستی ۲۸۵
۲. آسیه الگوی زنان دردوری از دنیا پرستی ۲۸۶
۳. اصحاب کهف، الگوی دوری از مقام پرستی ۲۸۷
۴. ساحران فرعون، الگوی ایمان واقعی ۲۸۸
- ب) مقابله با جلوه گری و بدحجابی ۲۸۹
۵. روش نظارت عمومی یا امر به معروف و نهی از منکر ۲۹۳
- الف) مقابله با شرک گرای ۲۹۴
- آیه ۱. امر به یکتاپرستی و نهی از شرک گرای ۲۹۴
- آیه ۲. امر به خدا پرستی و نهی از شرک گرای ۲۹۶
- ب) مقابله با بت پرستی ۲۹۶
- ج) مقابله با تثلیث (سه گانه پرستی) ۲۹۷
- د) مقابله با فرهنگ ستمگری به زنان ۲۹۷
۱. امر به خوش رفتاری با زنان و همسران ۲۹۷
۲. امر به ازدواج دائم عادلانه ۳۰۰
۳. نهی از ازدواج مبادله ای ۳۰۱
۴. نهی از ازدواج اجباری ۳۰۲
- ه) مقابله با فرزندکشی ۳۰۳

۶. روش ایجاد وحدت و دوری از تفرقه ۳۰۳
- الف) مقابله با دشمنان شرک گرا ۳۰۴
- ب) مقابله با اهل کتاب و مسیحیان ۳۰۷
۷. روش مقابله منفی (اعلام بیزاری و منع دوستی و ازدواج) ۳۰۹
- الف) منع دوستی با کافران ۳۱۰
- ب) اعلام بیزاری از مشرکان بت پرست ۳۱۱
- ج) منع دوستی با یهودیان و مسیحیان ۳۱۲
- د) منع ازدواج با مردان و زنان مشرک ۳۱۴
۸. روش هجرت ۳۱۵
۹. روش مباحله ۳۲۱
- پرسش: آیا مباحله کردن اختصاص به رسول خدا صلی الله علیه وآله دارد؟ ۳۲۳
- پرسش: آیا مباحله کردن اختصاص به مسیحیان دارد؟ ۳۲۴
۱۰. روش آمادگی دفاعی و نظامی ۳۲۵
۱۱. روش جهاد نظامی و رفع موانع هدایت ۳۲۸
- الف) مقابله با مشرکان بت پرست ۳۲۹
- ب) مقابله با کافران ۳۳۳
- ج) مقابله با تغییر دهندگان احکام الهی ۳۳۵
- د) مقابله با مسیحیت ۳۳۷
- ه) مقابله بمثل کردن با مشرکان ۳۳۹
- خلاصه ۳۴۰
- فصل سوم: روش‌های علمی خاص ۳۴۲
۱. رجوع جاهل به عالم ۳۴۲
۲. بیان راه کار مسلط نشدن شیطان ۳۴۴
۳. دلیل فطری ۳۴۵
- خلاصه ۳۵۰

۳۵۱.....	فصل چهارم: روش های عملی خاص
۳۵۱.....	۱. ناپاک شمردن و منع ورود مشرکان به مسجد
۳۵۲.....	۲. انهدام بت ها و مظاهر بت پرستی
۳۵۳.....	الف) تخریب بت «مَنَات»
۳۵۴.....	ب) تخریب بت «لَات»
۳۵۵.....	ج) تخریب بت «عُزَّى»
۳۵۸.....	خلاصه
۳۵۹.....	خاتمه و نتیجه گیری
۳۶۳.....	پیشنهاد
۳۶۵.....	کتاب نامه